

Editörden

“

*Bugünün öğrencilerine
dünyü öğrettiğimizi öğretirsek
onlardan yarını çalmış oluruz.*
- John Dewey

”

21. Yüzyıl'da Öğretmen...

Hızla değişen toplumun; dünya gerçeklerine ayak uydurabilmesi, iş gücü verimliliğini artırabilmesi, eğitimin iktisadi ve politik düzenlenmesini yapabilmesi için öğretmen rolleri ve yeterlilikleri de çağın koşullarına göre değişmektedir. Yeni yüz yılın getirdiği değişiklikler toplumun bu değişikliklere ayak uydurabilmesini zorunlu kılmış ve çağın gerekliliğine göre daha nitelikli öğretmen yetiştirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Öğretmenin sahip olduğu niteliklerin hedeflenen akademik başarının yakalanmasında önemli olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. 21. yüzyılda öğretmenler bazı zorluklarla karşı karşıyadır. Bir dizi “yenilik” olarak adlandırabileceğimiz bu zorluk alanları iyi analiz edildiğinde öğretmen için avantaj olabilecektir. Öğrenme ortamı, öğrenci, öğretim teknikleri, sosyal yaşam ve iş yaşamı gibi temel konularda yaşanan değişiklikler, öğretmen açısından kritiktir. Her bir değişim alanı, öğretmenin sahip olması gereken beceriler konusunda bilgilendirici ve yönlendirici özelliğe sahiptir.

Öğretmenler bireyin şartlara uygun şekilde yetişmesinde başrolde dirler. Öğrenciler, eğitim aldıkları öğretmenlerin bir nevi yansıması olarak hayatlarına yön verirler. Bu sebepten ötürü, rol model olma ve gerekli eğitimi verme konusunda öğrencilerini donanımlı bir biçimde yetiştirmelidir. Günün, çağın ihtiyaçlarına göre planlama yapabilmeli ve güncel içerik sunabilmelidirler.

Geçmişten Şimdiye Öğretmen...

Geçmiş öğreten, bugünü geliştiren, geleceğe yön veren, öğrencilere çeşitli bilgi ve becerileri kazandıran, onlara kılavuzluk eden öğretmenler; eskiden bilgiyi sadece aktaran kişiler olarak tanımlanmaktaydı. Şimdi ise yeni modern algı öğretmenleri; öğrencilere kılavuzluk yapan, sorgulamayı, eleştirel ve yaratıcı düşünmeyi öğreten, teknolojik araçları kullanarak öğrencilerin yeni bilgi ve beceriler elde etmesini sağlayan yeterliliklere ve rollere sahip yetişkinler olarak tanımlanmıştır.

Öğretmen; mesleki, kültürel ve pedagojik alan bilgisine sahip; öğrenci ile etkili iletişim kurabilen, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre öğrenme

ortamını ve şekillerini düzenleyebilen, çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerine sahip olmalıdır. Eğitim sisteminin temel taşı olan öğretmen; 21. yüzyıl becerileri ışığında hazırlanan müfredatların yorumlanmasında, uygulanmasında ve öğrenci üzerinde etkilerinin değerlendirilmesinde en temel sorumluluğa sahip paydaşlardan biridir. Gelişen dünyada öğrencilerin sahip olması gereken becerilerin üst düzey beceriler olması gerekliliği açısından bakıldığında, öğretmenlerinde bu paralel de bu yeterliliklere sahip olması gerektiği şüphe götürmez bir gerçektir.

“

*Bir şeyi basite indirgeyip
anlatamıyorsanız,
onu tam bilmiyorsunuz
demektir.*
- Albert Einstein

”

Yasemin ŞENOCAK
Okyanus Kolejleri
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Bölüm Başkanı

21. Yüzyıl Öğretmeni

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler toplumu oluşturan bütün kurumları etkisi altına almıştır. Eğitimde bu kurumlardan birisidir. Eğitim, toplumdaki ve toplumsal değişimlerden karşılıklı etkileşime bağlı olarak etkilenen bir süreç ve bu değişimlerin gerekli kıldığı insan tipini yetiştirmek için bir araçtır.

Eğitim sorumluluğunu üstlenen kişi ise öğretmendir. Peki, hızla değişen dünyada öğretmenin rolü nedir? Aslında öğretmeni tanımlayan içerisinde yaşadığı yüzyıl ve onun özelliklerinden ibarettir. Uygulanan politikalar doğrultusunda yetiştirilen öğretmen gelecek nesilleri de şekillendirir. Ama şu da unutulmamalıdır; toplumun inşasında önemli rol alan öğretmenlik mesleğinin üstlendiği rol, dönemin koşullarına göre değişir ve şekillenir. İçerisinde yaşadığımız yüzyılın gerekli kıldığı insan tipi ise bilgiyi yönetebilme becerisine sahip, beyin gücüne dayalı bireyleri yetiştirmektir.

Öğretmenin iyi bir öğrenen olması, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığını

teşvik etme açısından her zaman önemli olmuştur. Sürekli öğrenen öğretmenin, öğretme pratiklerini güçlendirmesi, yenilikleri yakından izlemesi ve öğrendiklerini öğrencileri ile etkili bir şekilde paylaşması beklenir.

Ölçütlerden hareketle öğretmenlerin, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre bir öğretim ortamı sunmaları, hangi konunun nasıl daha iyi anlatılması gerektiğini bilmeleri, öğrencilerin öğrenmelerini yönetmeleri ve danışmanlık yapmaları beklenmektedir.

Öğretmenlik en zor ama manevi olarak da en doyurucu mesleklerden birisidir. Etkin öğretmen olmak ise hiçbir zaman kolay değildi, hızla değişen ve globalleşen dünyada da kolay olmayacaktır. Geleceğe hazırlanan çocuklarımızın gelişiminde, hayata bakışlarında derin izler bırakan öğretmenlerimiz yeni çağda kendilerine yeni yetkinlikler eklemelidir.

Pisa ile ilgili yayınlanan raporlarda;

“

Bir eğitim sisteminin performansının ancak öğretmenlerinin niteliği kadar yüksek olacağıdır.

”

cümlesi dikkat çekmektedir.

21. Yüzyıl Öğretmen Becerileri

“

Sorun geçmişte yaptıklarıyla geleceği yakalamaya çalışıyorlar. Ve bu şekilde okula gitmekte herhangi bir amaç görmeyen milyonlarca çocuğu yabancılaştırıyorlar.
- Ken Robinson

”

1. Yaşam Boyu Öğrenci Olmalı

Öğretmenin hem kendi alanındaki yenilikleri takip etmesi hem de yöntem ve teknikler açısından kendisini yenilemesi önemli. Bu konuda sınır yok. Okuyacak bir sürü kitap, izleyecek bir sürü video, takip edecek bir sürü web sitesi var. Yoğun tempo arasında bunlara vakit ayırmak zor olsa da fark yaratabilmek için kendini devamlı yenilemek şart.

2. Değişikliklere ve Yeniliklere Kolay Uyum Sağlamalı

Öyle hızlı bir çağda yaşıyoruz ki hayatımızla birlikte okul hayatı da hızla değişiyor. Okul hayatının son 10-15 yılını gözünüzün önüne getirin ve nelerin hayatımıza girdiğini düşünün. Akıllı tahtalar, akıllı cihazlar, sosyal medya, dijital eğitim ortamları, yeni kavramlar, yeni yöntem ve teknikler, yeni müfredatlar, yeni sınavlar ve daha pek çokları. Tüm bunlarla tanışmak, onları etkin kullanmak için yeniliklere ve değişikliklere kolay uyum sağlamak gerekiyor.

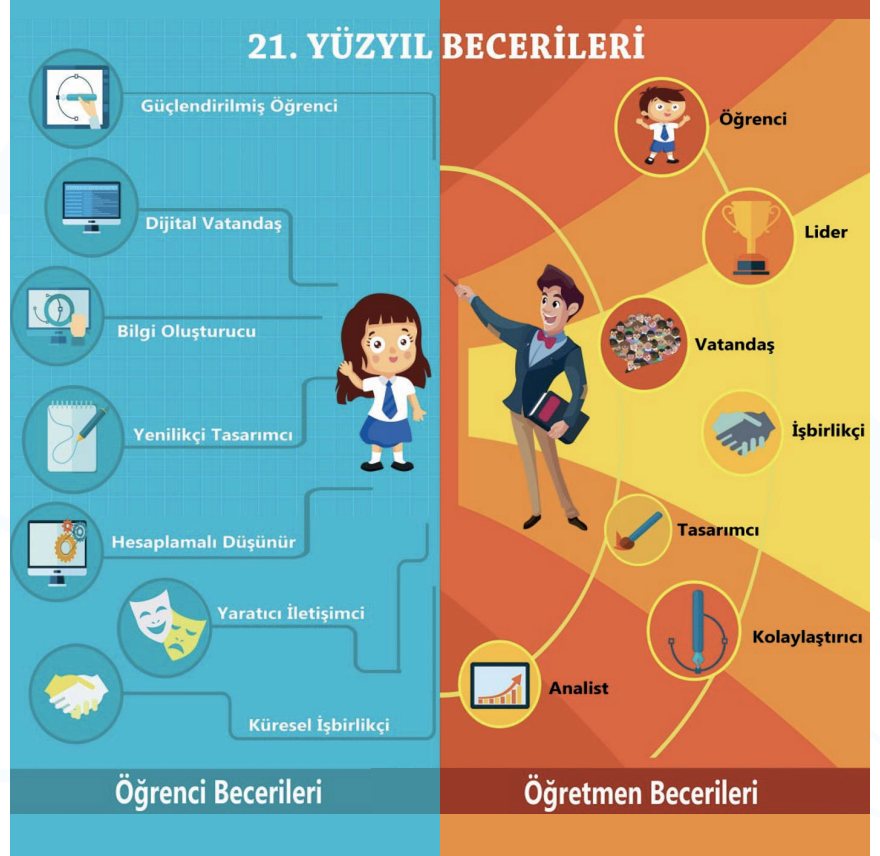
3. Dünyayı ve Teknolojiyi Takip Etmeli, Uygun Olanlarını Derslerinde Hayata Geçirmeli

Dünyada eğitim eğilimleri neler? Yapılan araştırmalar bizlere neler sunuyor? Dünyanın öbür ucunda alanında çok başarılı bir okulu veya öğretmeni farklı kılan özellikler neler? Tüm bunlar bir tık uzağımızda. Eğitim teknolojisi de son yıllarda en çok gündemde olan konulardan birisi. Teknoloji bize sınırsız imkanlar sunarken, mevcut sınav sistemiyle ve yetişmesi gereken yoğun müfredatlarla bunlar nasıl bir arada olacak diye düşünebilirsiniz ama farklı olmanın yolu da buradan geçiyor. Bulduğunuz okula ve hedeflerine uygun olacak şekilde derslerinizi farklılaştırmanın yolları sizin yaratıcılığınıza kalıyor.

4. Öğrencileriyle İyi İletişim Kurabilmeli

İletişim her zaman çok önemliydi, ama bu çağın çocukları için her şeyin önünde geliyor. Empati kurabilen, iletişim kurarken gözlerinin içine bakan, ruhsal durumunu anlayan, onun sadece dersleriyle değil dertleriyle de ilgilenen öğretmenleri öğrenciler her zaman başka bir yere koyuyor.

5. Derlerini Tasarlarken Farklı Özelliklerdeki Öğrencileri Dikkate Almalı

Öğrencilerin her biri farklı öğrenme stillerine, farklı yeteneklere ve ilgilere sahiptirler. Tüm bu farklılığa tek tip yöntemle ulaşmak çok zor ve kalıcı değil. Anlatım yöntemi her zaman en kolay ve hazırlaması en az vakit alan yöntem olabilir, ama sonuçta baktığımızda derse ilgilenen az sayıda öğrenci, sınavda elde edilen düşük sonuçları görmek şaşırtıcı olmaz. Fark yaratmak için derslerin içine farklılıklara etki edecek küçük dokunuşlar yapmak önemli.

6. Öğrencilerini Birlikte Ürün Çıkartmaya Teşvik Etmeli

Öğrencileri iş hayatına hazırlamak okulun önemli görevlerinden birisi. Bu durumda öğrencilerin günümüz iş hayatında gerekli olacak becerileri okul sıralarında kazanmaları gerekir. Ortak bir ürün oluşturma, öğrencilerin yaratıcılık, birlikte iş yapabilme, problem çözme ve iletişim gibi sayısız beceriyi edinmesini sağlayacaktır. Çok vakit alan bir çalışma olmasına rağmen öğrencilerin gelişimi için bulunmaz bir fırsattır.

7. İnovatif Olmalı

İnovatif öğretmenler değerlerine çok bağlıdır, fark yaratmak isterler, öğretmenliğin dünyayı değiştirmenin bir yolu olduğuna inanırlar, farklı yöntemleri denemekten çekinmezler, yaptığım işi 'Daha iyi nasıl yapabilirim?' diye düşünürler.

Başarılı Öğretmenlerin Farklı Yaptığı 25 Şey

“

21. yüzyılın cahilleri okuma yazma bilmeyenler değil, öğrenmeyen, öğrendiği yanlışlardan vazgeçmeyen ve yeniden öğrenmeyenler olacak.
- Alvin Toffler

”

1. Başarılı öğretmenlerin net hedefleri vardır.
2. Başarılı öğretmenlerin bir amaç duygusu vardır.
3. Başarılı öğretmenler anında geri bildirim alırlar.
4. Başarılı öğretmenler öğrencilerini ne zaman dinlemeleri gerektiğini ve ne zaman görmezden gelmeleri gerektiğini bilirler.
5. Başarılı öğretmenler olumlu davranışları olan insanlardır.
6. Başarılı öğretmenler öğrencilerinin başarılı olmasını bekler.
7. Başarılı öğretmenlerin mizah duygusu gelişmiştir.
8. Başarılı öğretmenler öğrenciyi teşvik eder.
9. Başarılı öğretmenler risk almayı bilir.
10. Başarılı öğretmenler tutarlıdır.
11. Başarılı öğretmenler derin düşünür.
12. Başarılı öğretmenler kendi akıl hocalarını kendileri arayıp bulur.
13. Başarılı öğretmenler anne babalarla iletişim kurar.
14. Başarılı öğretmenler işlerinden zevk alır.
15. Başarılı öğretmenler hep en iyisi için uğraşırlar.
16. Başarılı öğretmenler öğrencilerinin ihtiyaçlarına adapte olur.
17. Başarılı öğretmenler sınıftaki değişimleri sıcak karşılar.
18. Başarılı öğretmenler yeni araçlar keşfetmeye zaman ayırır.
19. Başarılı öğretmenler öğrencilerine duygusal destek verir.
19. Başarılı öğretmenler bilinmeyen karşısında rahattır.
20. Başarılı öğretmenler anne babalar tarafından tehdit edilmiş hissetmez.
21. Başarılı öğretmenler sınıfa eğlence getirir.
22. Başarılı öğretmenler bütünsel öğretir.
23. Başarılı öğretmenler asla öğrenmeyi bırakmaz.
24. Başarılı öğretmenler kalıpları yıkar.
25. Başarılı öğretmenler kendi konularında uzmanlardır.

Tüm bu özelliklere sahip olmak zor gibi görünse de öğretmenlerin çocukların hayatlarına dokunduğunu ve geleceklerini şekillendirdiklerini düşündüğümüzde bu listeye pek çok yeni özellik eklenebilir.

Günümüz okullarında öğretmen olmak ve Z kuşağı olarak nitelendirilen günümüz öğrencilerine hitap edebilmek için; öğretmenin çok yönlü ve sürekli kendini geliştirebilen, okuyan, araştıran, teknolojiyi iyi derecede kullanabilen ve 21. yüzyıl becerilerini kazandırabilen bir donanıma sahip olması gerektiği görülmektedir.

Kaynaklar

1. Cansoy, Ramazan. (2018). Uluslararası Çerçevelere Göre 21. Yüzyıl Becerileri ve Eğitim Sisteminde Kazandırılması Makalesi
2. Tutkun, Ömer Faruk & Aksoyalp, Yasemin (2010), 21. Yüzyılda Öğretmen Yetiştirme Eğitim Programının Boyutları Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 24
3. Gürültü. E., Aslan M. Ve Alcı. B. (2018), İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterliliklerinin 21. Yüzyıl Becerileri Işığında İncelenmesi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 71, Haziran 2018, s. 543-560
4. Kıрман Y. (2016), 21. Yüzyılda Fark Yaratın Öğretmen Olmak
5. <https://www.iienstitu.com/blog/21-yuzuil-ogretmeni>
6. <https://cdn.flow.page/images/d00c7582-3a66-415b-929f-095de51e880a-pdf?m=1629371860>